Cogas, 23 september 2009

Innovatieprikkel

- Cogas wil als netbeheerder zoveel mogelijk faciliterend optreden en voorkomen dat infrastructuur op enig moment een bottleneck zal vormen.
- Als netbeheerder wil Cogas klaar zijn voor toekomstige ontwikkelingen en snel en efficiënt kunnen reageren op innovatieve ontwikkelingen (of zelf ondernemen), momenteel ontbreekt nog een prikkel die de innovatieve ontwikkelingen van de netbeheerder stimuleert.
- Cogas wil de komende jaren met name innoveren ten aanzien van het beheersen van de komende vervangingsgolven. Dit betreft innovatieve ontwikkelingen op organisatorisch gebied en op het gebied van vervangingstechnieken.
- Lopende R&D projecten Cogas (inclusief budget):
    * Kenniscentrum gasnetbeheer (€ 85.000)
    * Kleinere R&D uitgaven (circa € 55.000)

Lengte reguleringsperiode

- Cogas geeft de voorkeur aan een korte reguleringstermijn van 3 jaar.
- De voorkeur voor een kortere periode bestaat met name omdat er dan een tijdige nacalculatie kan worden uitgevoerd (bij langere periode hogere pieken), er meer zicht is op de cijfers (oa Codata), er indien nodig sneller aanpassingen kunnen worden uitgevoerd in de methode en de regulering sneller op toekomstige ontwikkelingen (bv. innovatie) kan ingaan.

Biogas

- Momenteel is in het netgebied van Cogas sprake van 1 locatie waar invoeding van Biogas plaatsvindt
- Zoals eerder gezegd wil Cogas als netbeheerder zoveel mogelijk faciliteren, zo ook betreffende de invoeding van Biogas.
- Cogas verwacht dat binnen haar netgebied de komende jaren een toename van de invoeding van Biogas zal plaatsvinden.
- Momenteel ontbreekt een compensatie in de bestaande regulering voor de ontwikkeling voor invoeding van Biogas. Dit beperkt de faciliterende rol die Cogas wil uitvoeren.
- Cogas is van mening om de invoeding van Biogas indien mogelijk nu mee te nemen in de nieuwe reguleringsperiode omdat de ontwikkelingen nu erg hard gaan. Anders bestaat mogelijk het risico dat de ontwikkelingen tijdens de komende reguleringsperiode niet optimaal kunnen worden uitgevoerd.
- Om aan de duurzaamheidsdoelen 2020 te kunnen voldoen zal Cogas in haar netgebied de komende 10 jaren per jaar gemiddeld 2,5 invoedingsinstallaties moeten installeren.

NRE, ObN, NetH, 23 september 2009

Invoeding van Biogas

Dit onderwerp is door NRE, ObN en NetH ingebracht omdat het grote overeenkomsten vertoont met de problematiek rondom de invoeding van decentraal opgewekte Elektriciteit. In plaats van (als bij Elektriciteit) achteraf een oplossing te gaan zoeken, bevelen wij aan om voor Gas al proactief te zijn. Hiertoe zou de oplossing voor Elektriciteit ook van toepassing kunnen worden verklaard voor Gas en derhalve worden meegenomen in het Methodebesluit voor de vierde reguleringsperiode.

Met "Carbiogas" heeft NRE al geruime tijd een grote invoeder van Biogas. De laatste tijd bereiken ons echter steeds meer verzoeken om de invoeding van biogas te gaan faciliteren. Deze invoeding brengt ons echter geen voordelen, maar wel potentiële risico's en nadelen. De netbeheerders zullen namelijk naast de kosten voor het mogelijk maken van de fysieke invoeding ook kosten moeten maken om, bij vermenging van verschillende soorten gas, hun verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het afgeleverde gas te kunnen blijven dragen. Naast de beheersing van de kwaliteit, kunnen ook de ingevoede hoeveelheden voor problemen zorgen. Bij een relatief klein GOS kan het namelijk voorkomen dat er in bepaalde periodes meer wordt ingevoed dan de behoefte op dat moment.
De regionale netbeheerders ervaren het ontbreken van landelijk beleid en landelijke regelgeving op het gebied van biogas als een gemis. Zolang de risico's van het regionaal invoeden van biogas niet volledig bekend zijn, is het niet doenlijk voor de regionale netbeheerder om een verantwoorde afweging te maken tot het al dan niet toestaan van invoeding. Daarbij moet worden bedacht dat de regionale netbeheerders momenteel géén taak hebben in de bewaking van het gas dat via het GOS in de netten komt. Met het toelaten van biogas wordt de kwaliteit van het gas in de netten alsnog beïnvloed.
De regionale netbeheerders zijn eventueel wel bereid om de invoeding van Biogas te faciliteren, mits goede regelgeving tot stand komt en daartoe de juiste incentives worden gegeven. Hierbij moet ten minste worden gedacht aan een mechanisme om de gemaakte kosten terug te kunnen verdienen, afdekking van de risico's en een juiste balans met Gasterra.

Lengte Reguleringsperiode

Om de volgende redenen zijn NRE, ObN en NetH voorstander van een langere reguleringsperiode dan de huidige 3 jaar:
- De driejaarlijkse cyclus van voorbereiding van nieuwe methodebesluiten is een enorme belasting.
- Voorbereidingen voor de nieuwe methodebesluiten zijn al weer gestart terwijl de bezwaarprocedures tegen de huidige methodebesluiten nog niet zijn afgerond.
- Bij een langere reguleringsperiode is er meer tijd voor voorbereiding van methodebesluiten en kan de kwaliteit hoger zijn.
- Voor het nemen van lange termijn besluiten (o.a. investeringen) en het verkrijgen van financieringen is het van belang dat er voor langere tijd zekerheid is over de wijze van reguleren en de mogelijkheid om kosten terug te kunnen verdienen.

Bij een langere reguleringsperiode is het echter ook minder gemakkelijk om te kunnen repareren voor eventuele onjuiste of minder gelukkige gevolgen van methodebesluiten. Daarnaast kan het nadelig zijn als de reactietermijn op gewijzigde omstandigheden wordt verlengd. Deze nadelen van een langere reguleringsperiode kunnen worden verkleind door

nacalculatie opnieuw in te voeren of door in een methodebesluit in te bouwen dat er bijvoorbeeld halverwege de reguleringsperiode op basis van actuele data een herberekening wordt gemaakt. Bij deze tussentijdse herberekening zou de methodiek ongewijzigd moeten blijven.
Voor grote veranderingen in de sector (bijvoorbeeld de uitrol van slimme meters) zal in alle gevallen (ook bij een reguleringsperiode van 3 jaar) de mogelijkheid moeten worden gecreëerd om tussentijds de reguleringsperiode bij te stellen.

Innovatie

Als relatief kleine netbeheerders zijn NRE, ObN en NetH vooral volgend op het gebied van innovatie. Door de grote financiële impact van grote projecten zijn NRE, ObN en NetH genoodzaakt om op save te spelen.
Voorbeelden van huidige en recente R&D-achtige projecten zijn een mobiel wijkstation, automatisering van onze buitendienst, een nieuwe opzet van Asset Management en participatie in het Kenniscentrum van Gastec.
Voor het ontwikkelen van echte doorbraken is echter meer financiële zekerheid noodzakelijk. Een systeem waarbij de toegestane omzet met een vast percentage mag worden verhoogd, mits deze extra inkomsten worden gebruikt voor R&D, zou daarbij een goede incentive kunnen zijn. Daarbij zal dan wel een eenduidige definitie voor R&D moeten worden vastgesteld.
Tot slot merken wij in dit kader op dat er grote behoefte bestaat aan zekerheid en duidelijkheid met betrekking tot kostendekking van de uitrol van slimme meters.

LTO, 23 september 2009

Innovatieprikkel

“Een suggestie is dat het hier gaat om innovaties die in volgende reguleringsperiodes pas tot effect kunnen / zullen komen. Dat moet dan wel aantoonbaar zijn maar daar is wellicht een protocol voor op te stellen. Dan nog blijft de vraag of de voordelen in de volgende reguleringsperiode al genoeg prikkels biedt. Dat kan ik niet overzien.”

“.... eerst een verdere discussie noodzakelijk is voordat stappen gezet kunnen worden voor het eventueel verder invullen van innovatieprikkels. Het gaat dan vooral om het afkaderen en formuleren van randvoorwaarden.”

Lengte reguleringsperiode

“Gezien de komende turbulente jaren op het gebied van (regulering van) energienetten lijkt mij een kortere periode (3, wellicht 4 jaar) wenselijk om zodoende eerder de mogelijkheid te hebben kaders en bakens te verzetten.”

Liander, 23 september 2009

Innovatieprikkel

Tijdens de KBG heeft een korte discussie plaatsgevonden ter zake van de introductie van een eventuele innovatieprikkel. Mede naar aanleiding van de discussie heeft de EK inzicht gevraagd in de aard en omvang van innovaties.

Onder innovatie wordt de uitvoering van technische vernieuwingen verstaan. Het is geen afgebakend begrip. Dat betekent dat we eerst tot een definitie moeten komen wat we *regulatorisch (rar)* onder innovatie gaan verstaan. Daarbij zijn meerdere criteria (eventueel naast elkaar) te hanteren, bijvoorbeeld:

- Indeling naar de fase waarin een project/product zich bevindt:
  - Onderzoek, d.w.z projecten waaraan geen bu-case ten grondslag ligt en bedoeld zijn voor kennisvergaring. Het gaat hierbij in het algemeen om budgetten van ten hoogste enkele €-tonnen per project. Liander kent hiervoor een totaal budget van *€ 2 miljoen per jaar*.
  - Nieuwe producten/projecten, waaraan een toekomstvisie/bu-case ten grondslag ligt, maar die nog niet voldoende geconcretiseerd zijn. Hierbij is veelal sprake van inbedding in de organisatie, gericht op actualisering en ontwikkeling van kennis, alsmede pilots (bijvoorbeeld intelligent netbeheer, elektrische auto's,..). Voor deze ontwikkelingsfase gaat het dan als snel om *enkele € miljoenen per jaar*.
  - Implementatie van vernieuwingen op basis van een sluitende bu-case. De organisatie is (gefaseerde) gericht op uitvoering (bijvoorbeeld slimme meters,..). Voor deze ontwikkelingsfase gaat het dan als snel om *enkele tientallen € miljoenen per jaar*.

En/of

- Indeling naar het belang
  - netwerkbedrijf zelf: verbetering individuele positie ten opzicht van de maatstaf (efficiency, kwaliteit, service,..)
  - netwerksector: verlaging van de sectorkosten, verhogen algemene klanttevredenheid (wijze waarop de sector werkt cq de markt faciliteert), ondersteuning energietransitie
  - maatschappelijk (keten): verlaging van de kosten van de processen/producten in de vrije energiemarkt, verhogen klanttevredenheid in de keten, ondersteuning van het verduurzamen van de samenleving

En/of

- Indeling naar inbreng/betrokkenheid
  - individuele netbeheerder
  - gezamenlijkheid netbeheer
  - externe onderzoeksinstituten

Op 21/9/09 is door de EK tijdens haar informatiesessie ter zake van het onderzoek naar vervangingsinvesteringen aangegeven dat een *consultatie* zal plaatsvinden ter zake van de eventuele introductie van een innovatieprikkel. In onze reactie op het consultatiedocument zullen wij uitvoeriger ingaan op nadere vragen en eventuele standpuntbepalingen.

Lengte reguleringsperiode

Wij pleiten voor de minimale lengte van de nieuwe reguleringsperiode, i.c. voor 3 jaar.

Onze verwachting is dat de wetgeving (alsmede het reguleringskader) in de periode 2010/2011 belangrijke wijzigingen zal ondergaan teneinde nieuwe ontwikkelingen, zoals sterke toename van dco, intelligente netten, e.d. op juiste wijze te kunnen faciliteren. Dit schept op dit moment een onzeker reguleringskader. Om adequaat te kunnen inspelen op (wettelijke) wijzigingen pleiten wij daarom voor een zo kort mogelijke nieuwe reguleringsperiode, i.e. het wettelijk minimum van 3 jaar.

Biogas

De omvang van de jaarlasten van biogasprojecten is op dit moment en naar onze overtuiging ook gedurende de komende reguleringsperiode dermate klein dat wij geen reden zien om het model van

de tariefregulering hiervoor aan te passen. De prioriteit van dit onderwerp is laag op de lijst van geïnventariseerde onderwerpen.

Reactie Enexis mbt gevraagde informatie tijdens KBG NER5/NGR4 dd 2/9/2009

Tijdens de KBG methodebesluiten Elektriciteit en Gas, heeft de Energiekamer de netbeheerders gevraagd informatie aan te leveren met betrekking tot de onderstaande onderwerpen:

- Lengte periode
- Invoeding Biogas
- Innovatiepikkel
    - Huidige uitgave R&D
    - Pilot-projecten & Innovatie
    - Verwachte innovatiebehoefte voor komende 5 jaar

Lengte Periode
Enexis geeft de voorkeur aan een reguleringsperiode van 3 jaar. Dit vanwege de huidige instabiliteit van het reguleringskader en de omgeving waarin de netbeheerders opereren. Enexis doelt hierbij onder andere op de onzekere ontwikkelingen mbt de regulering van DCO, Eenmalige Aansluiting Vergoedingen, totale investeringen alsmede bijzondere investeringen aangaande de transitie naar een duurzame energievoorziening.

Invoeding Biogas

Wellicht ten overvloede, maar allereerst de volgende opmerkingen:
- Biogas is gas dat voldoet aan de definitie van gas in de Gaswet, ergo gereguleerd
- Ruw gas is gas dat niet daaraan voldoet, en dus niet gereguleerd is.

Biogas is een ontwikkeling die de netbeheerder NIET in de hand heeft en die in belangrijke mate door de overheid/EZ wordt gestuurd. Via de hoogte van de subsidie kunnen zij precies tunen hoeveel biogas er komt, omdat naar mate de subsidie per ingevoede kuub hoger is, er meer projecten financieel haalbaar zijn en dus gerealiseerd zullen worden.

De vraag naar een kwantitatieve inschatting van de impact is dus afhankelijk van het beleid van de overheid: hoeveel kuubs aan biogasprojecten wil de overheid de komende jaren realiseren? Als dat bekend is, is het mogelijk om een inschatting te maken van de bijbehorende kosten.

Overigens, voor alle kwantitatieve inschattingen die gemaakt worden op basis van subsidie-aannames geldt het volgende. Als VROM of EZ een subsidieregel aanpast, (of de energieprijs verandert), dan heeft dat vaak gigantische consequenties waardoor alle ramingen volledig over de kop gaan.

Wat betekent de invoeding van biogas technisch?
In principe zijn er twee manieren om biogas op het openbare gasnet te krijgen:
1. LOKAAL converteren naar Groen Gas (=biogas op aardgaskwaliteit)
2. Ruw biogas verzamelinfrastructuur aanleggen en biogas CENTRAAL converteren naar Groen Gas

Oplossing 1 is relatief straightforward. De boer koopt alle spullen die hij nodig heeft om van ruw biogas Groen Gas te maken. Het enige dat hij bij ons hoeft te doen is een gasaansluiting aan te vragen, die hij dan ook gewoon krijgt. Wij hebben aansluitvoorwaarden voor Groen Gas (nog niet verankerd in de codes, doch opgehangen aan een kapstokartikel dat ons in de gelegenheid stelt "aanvullende eisen" te stellen, maar wel door alle netbeheerders gehanteerd). Al met al relatief simpel dus. ECHTER: de capaciteit van het net voor invoeding wordt bepaald door de (vaak erg lage)

zomernachtvraag. Het is dus vaak niet mogelijk om meer dan 1 of 2 biogas producerende boeren aan te sluiten op het huidige gasnet. Indien er meer aansluitingen gerealiseerd moeten worden, gaat dat gepaard met diepte-investeringen, die niet door de huidige tarieven gedekt worden. De dekking van deze kosten is momenteel dus een knelpunt.

Oplossing 2 omzeilt het probleem van de lage zomernachtvraag en biedt schaalvoordelen in de conversie van ruw biogas naar Groen Gas, vanwege grotere volumes. Deze worden vervolgens ingevoed op het landelijk net van GTS. Oplossing 2 is echter erg gecompliceerd, omdat dit technisch en regulatorisch niemandsland is. Niettemin is Enexis onder regie van de afdeling Innovatie druk met de realisatie van een project in Friesland van deze aard.

Tenslotte speelt het aansprakelijkheidsissue met betrekking tot afwijkende gaskwaliteiten nog een rol. Met andere woorden: wie is aansprakelijk voor mogelijk afwijkende gaskwaliteiten?

Innovatie

Enexis verwacht de komende jaren jaarlijks een bedrag in de orde van enkele miljoenen Euro's aan innovatie uit te geven. Dit zijn vrijwel allemaal exploitatiekosten omdat een groot deel wordt besteed aan extern advies. Het is immers allemaal nieuw dus moeten anderen (Universiteiten, etc) ons helpen.

Materialen die aangeschaft worden tbv innovatie worden vaak als OPEX geboekt. Dit omdat bij innovatieve projecten onbekend is hoe lang het mee gaat, of het werkt, etc. Uitzondering zijn experimenten tbv sleufloos vervangen. Deze worden als vervangingsinvestering geboekt, dit gaat om enkele tonnen per jaar.

Huidige projecten hebben onder andere betrekking op
- Energietransitie en verduurzaming; (Mobile) Smart Grid experimenten, Groen Gas experimenten;
- Toestandsbepaling van Assets en;
- Productiviteitsverbetering door techniek.

DNWB, 23 september 2009

1. Wat de invoeding van biogas de komende 5 jaar betekent voor DNWB:

Op dit moment zijn wij in gesprek met een tweetal (potentiële) exploitanten die voornemens zijn een dergelijke installatie te bouwen; één exploitant wenst een aansluiting op het laagcalorisch net (HD) en een andere exploitant een aansluiting op ons hoogcalorisch net (EHD). Het is de bedoeling dat deze installaties binnen 3 jaar gerealiseerd gaan worden. Deze exploitanten zijn bezig met een haalbaarheidsonderzoek waar DNWB (met groot genoegen) haar medewerking aan verleent. Één van de problemen waarmee wij (de exploitanten en DNWB) in deze onderzoeken worden geconfronteerd, is de onzekerheid op welke wijze de aansluitingen van deze installaties in de naaste toekomst tarieftechnisch gereguleerd gaan worden. Bijvoorbeeld: Gaan deze aangeslotenen, zoals momenteel bij elektriciteit, geen transportafhankelijk tarief betalen? Of: Gaan uitspraken/besluiten, die de laatste tijd zijn gedaan/genomen m.b.t. kleine windparken (< 10 MVA) ook voor dit soort projecten gelden? [aansluiten op een punt in het net met gewenst spanningsniveau/drukniveau in plaats van een punt in het net met voldoende capaciteit]

2. Lengte/duur volgende reguleringsperiode: DNWB pleit voor een zo kort mogelijke periode (3 jaar). Gelet op de ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving en de onderzoeken die op dit moment door het Ministerie van EZ worden uitgevoerd, lijkt het ons dat de uitkomsten/resultaten van dergelijke ontwikkelingen zo snel als mogelijk moeten kunnen worden verwerkt in de reguleringssystematiek.

3. R&D:

a. Huidige uitgaven: De specifieke R&D kosten worden (tot op dit moment) binnen DNWB niet specifiek geregistreerd.

b. Pilotprojecten en innovatie: DNWB is actief betrokken bij diverse projecten die in Netbeheer Nederland (TDI) verband worden uitgevoerd.

c. Verwachte innovatiebehoefte komende 5 jaar: Ook hierin volgen wij de ontwikkeling die in Netbeheer Nederland verband worden geïnitieerd.

Stedin, 23 september 2009

Lengte reguleringsperiode

Bij deze vraag komen twee tegenstrijdige belangen aan de orde: enerzijds de wens om tot een stabiel reguleringsregime te komen, en anderzijds de wens om met zo recent mogelijke data te werken. Zoals bekend mag worden verondersteld is Stedin van mening dat een van de zaken die verbetering behoeft in de reguleringmethodiek het feit is dat RNBs pas met een grote vertraging worden gecompenseerd voor investeringen die zij doen. Wij vrezen dat bij verlenging van de reguleringsperiode, bij verder ongewijzigde systematiek, deze vertraging alleen maar zal oplopen (x-factoren worden dan bijvoorbeeld om de 5 jaar vastgesteld). Om deze reden heeft het onze voorkeur om de reguleringsperiode zo kort mogelijk te houden. Tevens in Stedin van mening dat het onwenselijk is, vanuit het oogpunt van een stabiel investeringsklimaat, om vaak wijzigingen in de methode aan te brengen. Vanuit dit oogpunt is juist een langere reguringsperiode gewenst. Hierbij merken wij op, dat het eerste belang voor ons zwaarder weegt dan het tweede. De voorkeur van Stedin gaat dus uit (bij ongewijzigde systematiek) naar een reguleringsperiode van 3 jaar.

Wij merken op dat bovengenoemde belangen in onze ogen goed te verenigen zijn, door bijvoorbeeld een methodebesluit te nemen met een geldigheid van 5 jaar (of langer), waarbinnen wordt geregeld dat er met kortere intervallen (bijvoorbeeld jaarlijks) x-factorbesluiten zullen worden genomen. Hiermee wordt bereikt dat de methode voor langere tijd vast ligt (stabiel klimaat) terwijl toch van recente data gebruik wordt gemaakt (korte tijd tussen het plegen van investeringen en dit terugzien in de regulering).

Innovatie

Stedin is van mening dat de sector in de komende jaren voor dusdanig grote uitdagingen wordt gesteld (energie-transitie) dat de kosten voor innovatie sterk zullen toenemen.
Ter illustratie hiervan enkele indicatieve cijfers: in 2008 waren de out-of-pocket uitgaven circa circa 700k euro, in 2009 was dit opgelopen tot 1mio euro. Deze bedragen zijn exclusief interne kosten, over 2008 circa 4 fte in 2009 circa 6 fte.

Om een beeld te geven volgt hier een korte opsomming van de onderwerpen:

Gas:
Invoedingseisen, -kansen en —risico’s groen gas Ontwikkeling groen gas invoedingsstation (kwaliteitsbewaking en volumemeting) Bijmengen waterstof in de gasinfrastructuur Transport van ruw biogas Diverse ontwikkelingen materialen en werkmethodes

Elektrisch:
Impact van warmtepompen op de ontwerpeisen van de elektrische infrastructuur Impact elektrisch vervoer op de elektrische infrastructuur PD-online concept en pilot voor kennisregels Thermo dynamisch netbeheer pilot Self healing network concepten Belastingsturing via MVDC Communicatiekanalen voor systeemoperator taken op LS en MS niveau

De onderwerpen boven genoemd zijn niet uitontwikkeld maar betreffen vaak een startpunt en gaan verder doorgang vinden. In het bijzonder de slag van denken, naar leren, naar doen (studie -> pilots -> implementatie) wordt nu ingezet

Daarnaast zijn er de ambities als bijvoorbeeld RCI (Rotterdam Climate Initiative), die in de komende periode kunnen leiden tot vooraanstaande projecten met een vooralsnog pilotkarakter.

Moeilijk is het om in detail nu kosten aan projecten voor de komende jaren te hangen. Wij zijn van mening dat een toename in de uitgaven voor innovatie van 1 naar 4 MEuro per jaar realistisch is.

Het is voor ons duidelijk dat de kosten voor innovatie de komende jaren sterk zullen toenemen en het is de vraag of dit in het huidige model op de juiste wijze verwerkt kan worden.

Biogas

Op dit moment is het voor Stedin nog niet mogelijk om een inschatting te geven van de gevolgen van biogasinvoeding op onze netten. De impact hiervan op onze bedrijfsvoering is mede afhankelijk van ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving (aansluitplicht gas) en techniek. Dit maakt het moeilijk om in te schatten in hoeverre hiermee in het methodebesluit rekening gehouden dient te worden.

Het is echter niet ondenkbaar dat er in de toekomst een situatie kan ontstaan waar op een deelnet achter een GOS meer gas wordt ingevoed dan afgenomen. Dit zal met name spelen in gebieden waar een hoge concentratie van invoeders zit met weinig afnemers, en dan met name wanneer er een aansluitplicht voor gas komt (mogelijke onderdekking aansluitbijdrage). In dat geval zal een netbeheerder voor zeer grote uitgaven komen te staan en ontstaat er een situatie analoog aan de huidige invoedingsproblematiek bij elektriciteit en zal er in de methode iets moeten worden geregeld.